VÅRT BEHOV AV MUSEOLOGI

Kanske kan man säga att det ständigt växande intresset för den tidskrift som du just nu håller i handen är tillräckligt belägg för detta behov. Kurser med inriktning på de särskilda arbetsuppgifterna inom museiverksamhet och kulturmiljövård på museologisk grund har inrättats vid många nordiska universitet; mest utvecklade är studiegångarna i Göteborg och Umeå. I Danmark finns en särskild museihögskola. I den svenska tidskriften DIK-forum bedrivs sedan några år en kampanj för att stärka museologi-ämnets ställning i högskolan och kvalificerande betydelse för yrkesområdet. Allt detta borde vara tillräckligt.

Dock finns – märkvärdigt nog i museisystemet själv – ett påtagligt motstånd mot att ämnet ges en egen identitet som akademisk disciplin. När John Aage Gjestrum vid Norsk Folkemuseums symposium i Oslo i slutet av november ifjol talade om 'Museologi – aktuella forskningstema' kunde han återge auktoritativa uttalanden mot museologi-ämnet gjorda så sent som året innan. Detta trots att i Norge en kommitté ledd av Robert Kloster redan 1972 hävdade nödvändigheten av att ämnet etablerades i landet och då pekade på Leicester-institutionen som förebild. Med hänvisning till den museologiska debatt som pågår internationellt och med konkreta exempel från sin egen forskning kunde John Aage Gjestrum väl-taligt argumentera för ämnets berättigande och växande betydelse för de kulturarvsfrågor som får en alltmer framträdande plats i samhällsdebatten.

Några dagar senare hade (den svenska) Forskningsrådsnämnden anordnat en diskussion om museologi och forskning i Stockholm. Den kom i hög grad att röra sig om ämnets definition och återigen uttalades betänkligheter mot möjligheten att avgränsa en självständig museologi. Men det stod också klart att det finns en rad ur samhällssynpunkt viktiga forskningsuppgifter som har sin logiska plats inom ett museologiskt studium och att en 'museologisk diskurs' kan ge en gemensam grund för en just nu viktig eftertänksamhet bland kulturarvsinstitutionernas medarbetare. Sveriges Museimannaförbund som är anslutet till DIK är fast beslutet att driva frågan vidare och har tagit initiativ till fortsatta överläggningar.

2

Också museologiska institutionen i Umeå går vidare genom att söka få till stånd en professur för att kunna utveckla sin verksamhet med både forskning och forskarutbildning. I april anordnar den därför ett kollokvium med nordiskt och internationellt deltagande för att diskutera forskningsbehov, forskningsuppgifter och forskningssamverkan.

*

Den omvärld som människan med sina sinnens hjälp gör till sin, 'internaliserar', ger sammanhang åt det museologiska studiet. Den inre världens topografi får sin relief av erfarenheter och upplevelser, en minnespregnans med betydelseladdade hållpunkter i yttervärlden. Till vissa av dessa ting och platser knyts inte bara en individuell erinring, nej, många individers minnen konvergerar och förtätas till gemensamma symboler i ett samhällsminne. Därmed inleds musealiseringsprocesser, som har många historiska utgångspunkter och kräver mångvetenskapliga insatser för att tillfullo förstås. Detta ligger i museologins natur, men är samtidigt förutsättningen för avgränsningen av ett eget forskningsfält. Eftersom kulturarvsfrågorna i vår tid är kopplade till avsevärda ekonomiska samhällsinsatser kan museologins analyser av kulturarvets värdefrågor spela en påtaglig samhällsroll.

*

Numret inleds med en nyskriven text av *Carsten Paludan-Müller*. *Beate Sydhoffs* och *Birthe Marie Löveids* bidrag presenterades under museidagarna i Umeå, 'Bilderna, orden och betraktarna i konstens rum', i oktober 1994. De följande sex texterna – *Brandts*, *Morells*, *Ågrens*, *Perssons*, *Millards* och *Wiktorssons* – inleder publiceringen av föreläsningar från Museumshöjskolens kurs 'Udstilling eller forestilling' i Holstebro 5-10 september 1992. *Karl-Olov Arnstbergs* och *Kim Forss'* texter är originalbidrag. *Göran Rosanders* presentation av den svenska utredningen 'Minne och bildning' och rösterna om den, gjordes under Norsk Folkemuseums symposium 'Museer for det 21. århundre?' i Oslo 28-29 november 1994.

Det andra numret för året är redan under förberedelse. Häri kommer bl a J.A. Gjestrums ovannämnda bidrag till Oslo-symposiet att publiceras. Avsikten är att numret ska föreligga till ICOM's generalkonferens i Stavanger och vara tillgängligt för de internationella gästerna. Det kommer därför att ges engelsk språkdräkt.

Per-Uno Ågren